

Entrevista a Albert Forn - @albertforn

“Qualsevol inversió en tecnologia ha d’anar associada a inversions en coneixement, en formació de professorat i en canvis metodològics.”

“Més enllà de l’aprenentatge mòbil” serà el sisè dels [seminaris oberts del Camp Base](#) i dels tallers Edulab del projecte [Educació Demà](#) previstos pel 14 i 21 de febrer, respectivament. En aquests dos espais, la Fundació Jaume Bofill comptarà, entre d’altres professionals, amb Albert Forn, director de mSchools, programa que ajuda els alumnes i els docents a integrar les tecnologies mòbils a l’aula de manera eficaç, impulsat per Mobile World Capital Barcelona en col·laboració amb la Generalitat de Catalunya, l’Ajuntament de Barcelona i GSMA.

A què fa referència la paraula ‘mòbil’ quan l’apliquem a l’aprenentatge?

Es refereix als anomenats dispositius mòbils (telèfons, tauletes) entesos com a eines per a l’educació. Gràcies al desenvolupament tecnològic avui dia aquests aparells ens permeten fer moltes coses: mesurar aspectes de la nostra realitat per a usos científics, cercar informació... Tot això abans no es podia fer amb un únic dispositiu; i encara menys amb la mobilitat que ens proporcionen ara.

Vols dir que permeten sortir de l'aula per a aprendre. Podem fer la classe a l'exterior.

Aquest és un aspecte important, però no el més destacat. La idea clau és que l'aprenentatge ja no està lligat a allò que se'ns ensenya a l'escola o en uns llibres de text massa limitats. Allibera la capacitat de l'estudiant de pensar y treballar a qualsevol lloc i moment. Això és una oportunitat, perquè si som capaços de fomentar l'esperit d'aprenentatge entre els joves amb aquestes eines els hi resultarà més fàcil, i fins i tot els pot motivar a ampliar els seus interessos més enllà dels marges d'una assignatura en concret o d'un aprenentatge escolar. S'obre la porta a que l'aprenentatge sigui més continuat, més profund i més lligat a la vida de l'alumne.

La millora educativa que pot aportar l'aprenentatge mòbil té a veure amb motivar els alumnes, doncs?

La motivació és un resultat important, sí. Quan no vull aprendre és difícil que m'ensenyin. Si una cosa no la vull saber es converteix en obligació i es fa molt feixuga. Per tant, hem d'aconseguir que els alumnes vulguin aprendre, que tinguin curiositat i sentin la necessitat de saber-ne més. Hi ha diverses maneres de fer-ho, i una d'elles pot ser la d'utilitzar les coses que motiven els joves per a ajudar-los a aprendre. D'aquí sorgeix la idea de transmetre-els-hi coneixements a través de tecnologies que els hi són properes i els hi resulten agradables i fàcils d'entendre. Es tracta de construir espais d'aprenentatge que siguin motivadors per als joves i que es puguin fer seus, perquè no hi ha alumne més motivat que aquell que està fent una cosa que s'ha fet seva, que sent que allò que fa tindrà un impacte o serà útil d'alguna manera.

No estem parlant simplement, doncs, de que els mòbils siguin més divertits que els llibres i que les activitats que s'hi realitzen resultin més agradables.

Exacte, no és aquest tipus de motivació la que importa. L'aprenentatge, en la majoria de casos, és fruit de l'emoció per saber més. Si l'aprenentatge no va lligat a l'emoció i a coses que tinguin sentit per a aquella persona, s'empobreix i es dificulta. Aprendre 'fora de context', és a dir, aprendre coses que no puc entendre perquè estan molt lluny de mi i no tenen cap impacte en la meua vida, és molt difícil. Per suposat, també hem d'explicar coses que no formen part del nostre dia a dia; és llavors quan hem de pensar la manera de posar-les en context per tal que s'entenguin millor.

Es tracta de donar sentit als continguts de cara a l'alumne, que entengui la utilitat d'allò que se li ensenya més enllà d'aprovar un examen.

Sí, i no només fer entendre el perquè sinó també que els alumnes hi puguin participar, fent alguna activitat o potser construint alguna cosa. Així és molt més efectiu.

La utilització de mòbils i tauletes per part de nens i adolescents és un tema controvertit. S'està generalitzant la idea que n'hem de limitar l'accés perquè pot tenir efectes perniciosos. Què n'opines?

Totes les coses poden tenir usos bons i dolents. Quan es produeixen canvis tecnològics, metodològics o filosòfics que afecten a la societat en aspectes importants es poden produir efectes negatius que hem de procurar eliminar.

És bo que hi hagi controvèrsia perquè això condueix a la realització d'estudis i a l'establiment de bones pràctiques que evitin problemes.

Allò que sí que tenim clar és que els dispositius mòbils no s'han de prohibir, doncs l'efecte serà que aquets nois i noies no aprendran a fer un bon ús d'una tecnologia que estarà molt present a les seves vides. El fet que introduïm el dispositiu mòbil com una eina d'aprenentatge duu implícit el fet que estem educant sobre com fer servir aquells dispositius d'una manera responsable i integrar-los en una dinàmica diferent de la que tenen fora de l'aula (les fotos, els missatges, els jocs...). Si integrem aquests dispositius en l'educació, deixen de veure's només com a elements de comunicació i d'oci.

En aquesta línia el Consell Escolar de Catalunya ja es va pronunciar fa un parell d'anys quan va publicar una normativa de bons usos, amb una ferma aposta per incorporar els dispositius mòbils en l'aprenentatge i a l'escola. Es pot consultar aquest document a la web del Consell.

Malgrat això, creus que hi ha una edat a partir de la qual sigui recomanable introduir els nens en la tecnologia mòbil?

No crec que es pugui parlar d'una edat concreta. Diferents usos van associats a diferents edats. Hi ha usos que són aplicables a primària, altres a secundària i fins i tot a l'educació superior.

És evident que els nens petits dominen ràpidament el funcionament dels aparells. Els hi deixes una tauleta i de seguida aprenen a jugar-hi. Però això no vol dir que tingui un efecte pedagògic de valor. No es tracta, per tant, de decidir a quina edat els hi donem un mòbil, sinó de saber què els hi volem ensenyar i veure si el mòbil ens pot servir d'ajuda per a fer-ho.

Aquesta adequació de l'ensenyament ens acabarà portant fins a un model personalitzat?

Està clar que l'aprenentatge varia en funció de l'individu. Fins ara no hem tingut la capacitat d'aplicar un ensenyament diferent per a cada persona en part per manca de recursos, però també perquè no havíem disposat de recursos tecnològics que ens ho permetessin. Ara la tecnologia, juntament amb les noves metodologies, ens està obrint la porta a que l'aprenentatge sigui cada cop més personalitzat.

Som en les primeres fases d'aquest procés, però es tracta d'un camí molt interessant que ens durà a assolir nivells més alts d'èxit escolar, perquè els estudiants se sentiran més capacitats.

Representa l'aprenentatge mòbil el futur de l'educació o és tan sols una de les opcions de canvi?

Crec que la tecnologia mòbil, i totes aquelles que hi estan associades i que donen connectivitat a l'individu, seran un dels pilars fonamentals dels nous models educatius que s'estan començant a aplicar.

Què farem en el casos en què no hi hagi recursos econòmics per a introduir tecnologia a les escoles?

Hi ha dues consideracions importants a fer sobre això. La primera és que la tecnologia per sí sola no és útil. Podem posar tots els mòbils i ordinadors del món dins de l'aula i no aconseguir res. Qualsevol inversió en tecnologia ha d'anar associada a inversions en coneixement, en formació de professorat i en canvis metodològics. De fet, aquestes inversions són molt més importants que la tecnològica en sí.

A més, a dia d'avui la implantació d'aquesta tecnologia en la societat és tan gran que difícilment tindrem dificultats per a tenir un dispositiu mòbil a l'aula. A la majoria d'escoles ja n'hi ha, bé sigui perquè els porten els alumnes o perquè l'escola en té. Potser no n'hi ha per a tothom, però n'hi ha.

D'altra banda, hem de tenir clar que el dispositiu mòbil no necessàriament ha de ser personal i d'ús exclusiu. Una de les coses que nosaltres recomanem és precisament treballar amb un o uns pocs dispositius mòbils a l'aula que es comparteixin; no cal que cada alumne en tingui un. D'aquesta manera aprenen el valor de treballar en col·laboració. També estaran més preparats per a enfrontar-se a un món laboral en què els recursos no són il·limitats i on hauran de treballar amb els recursos que tinguin a la seva disposició.

SI VOLS SABER-NE MÉS, ENTRA AL WEB:

WWW.EDUCACIODEMA.CAT

#eduDemà

facebook.com/FundacioJaumeBofill

@FundacioBofill

info@educaciodemà.cat